
استمرار نهضت
(شرح رفتار شما با حکومت اسلامی)
حسین سلیمانی
رهنما
۱۱۹

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۱۹ (استمرار نهضت)

نویسنده:

حسین سلیمانی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما۱۱۹ (استمرار نهضت)

مشخصات کتاب

سرشناسه : سلیمانی، حسین، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور : استمرار نهضت «شرح رفتار شما با حکومت اسلامی»رهنما(۱۱۹)/ حسین سلیمانی؛ تهیه و تنظیم اداره پاسخ گویی به سوالات دینی آستان قدس رضوی؛ [برای آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی].

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی،شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۵۲ص.: مصور(رنگی).؛۱۱X۱۷س م.

فروست : به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)؛۲۲۱۴.

رهنما؛ ۱۱۹.

شابک : ۴۳۰۰۰ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۷۱۹-۰

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ دوم(اول ناشر).

یادداشت : چاپ قبلی: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : اسلام و دولت

موضوع : Islam and state

موضوع : مشارکت سیاسی -- ایران

موضوع : Political participation -- Iran

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

رده بندی کنگره : BP۲۳۱/س۸۲الف۵ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۳۲

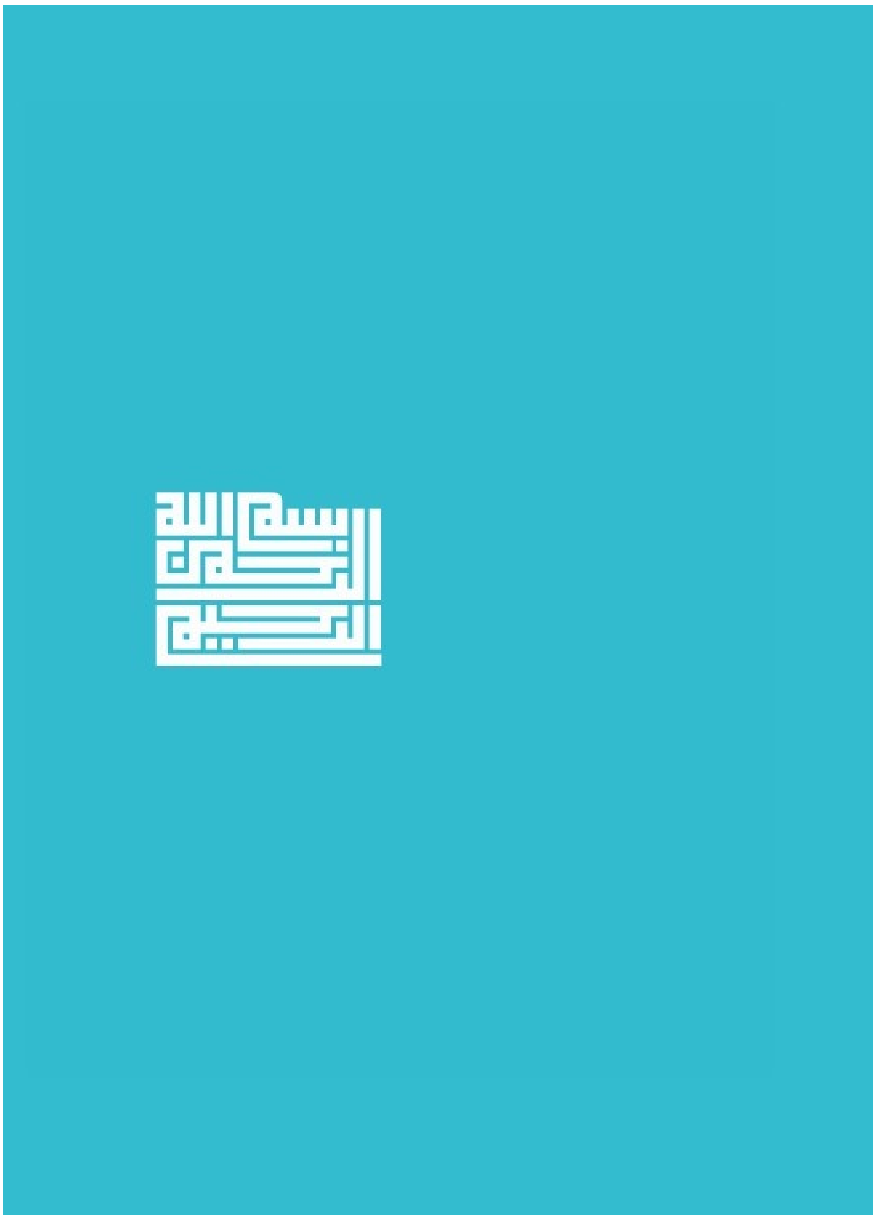
شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۳۰۶۳۰

رهنما ۱۱۹

ص:۱

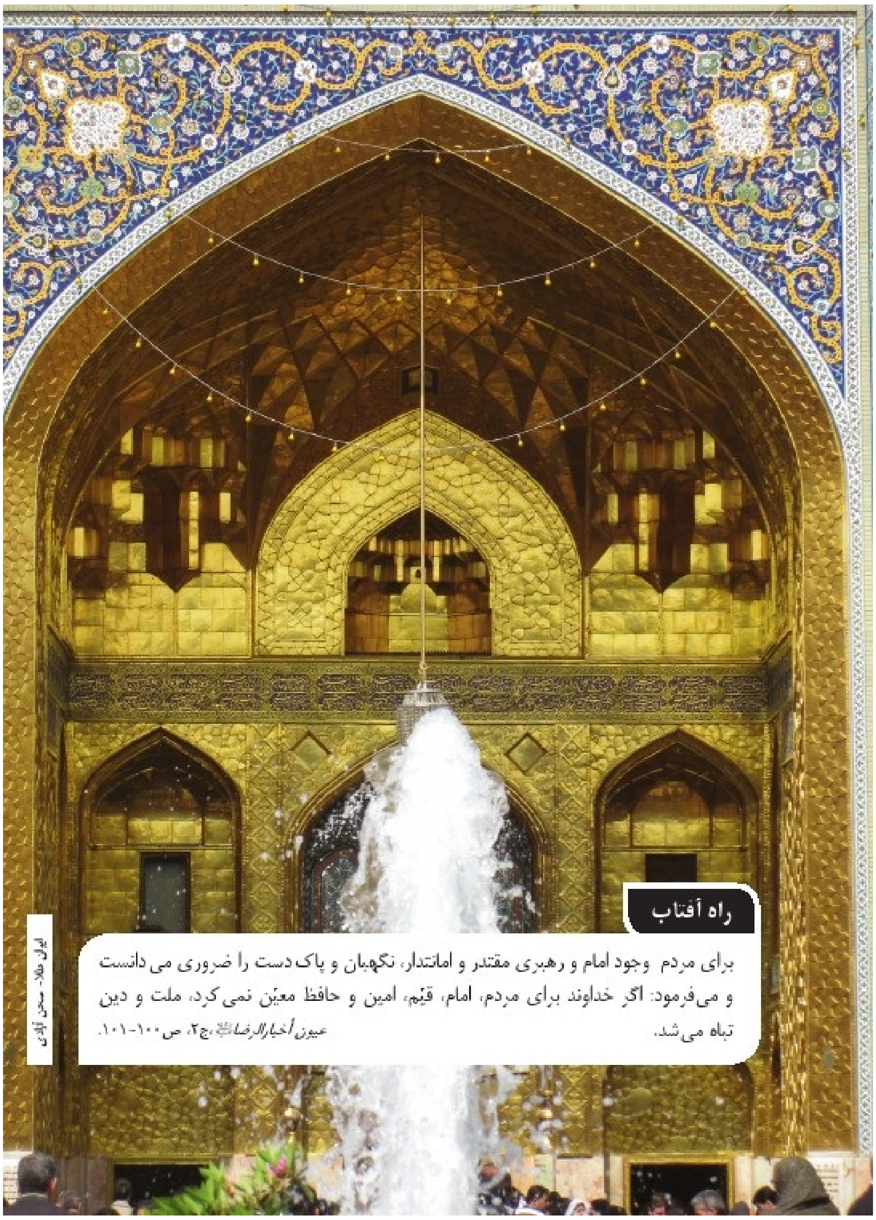
اشاره

تصویر

ص:۲

تصویر

راه آفتاب
برای مردم وجود امام و رهبری مقتدر و امانتدار، نگهبان و پاک‌دست را ضروری می دانست و می‌فرمود: اگر خداوند برای مردم، امام، قیّم، امین و حافظ معیّن نمی‌کرد، ملت و دین تباه می‌شد.
عیون اخبارالرضا، ج۲، ص۱۰۰-۱۰۱.
ایران طلا- محسن آزادی

تصویر

ص:۴

استمرار نهضت

شرح رفتار «شما» با «حکومت اسلامی»

دریچه

به حکومت اسلامی ات فکر می کنی و به رابطه ات با «آن»، از خودت سوال می کنی:

۱. رفتارت با حاکمان چگونه باید باشد؟

۲. در فعالیت های سیاسی حکومت اسلامی چطور باید عمل کنی؟

۳. در امور اقتصادی حکومت اسلامی چه رفتاری باید داشته باشی؟

۴. در امور فرهنگی و اجتماعی حکومت اسلامی چگونه باید عمل کنی؟

۵. و به طور کلی رفتارت با حکومت اسلامی چگونه باید باشد؟

«استمرار نهضت» فرمول هایی هستند در جهت پاسخ به سؤالات بالا و شرح رفتار«تو» با «حکومت اسلامی ات» بر اساس مبانی اسلام.

ص:۷

تصویر

درآمد

یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی عبارت است از سبک زندگی کردن ... این، بخش حقیقی و اصلی تمدن است ... [مثل] رفتار ما در فعالیت سیاسی، رفتار ما با پلیس، رفتار ما با مأمور دولت ... این ها آن بخش های اصلی تمدن است که متن زندگی انسان است برای ساختن این بخش از تمدن نوین اسلامی، به شدت باید از تقلید [از غرب] پرهیز کنیم.(۱)

می خواهی که همیشه تداوم داشته باشد آفتاب و به دنبال راهی هستی تا آن را برای همیشه نگه داری. چه باید بکنی؟ چه راهی آفتاب را برای همیشه نگه خواهد داشت؟!

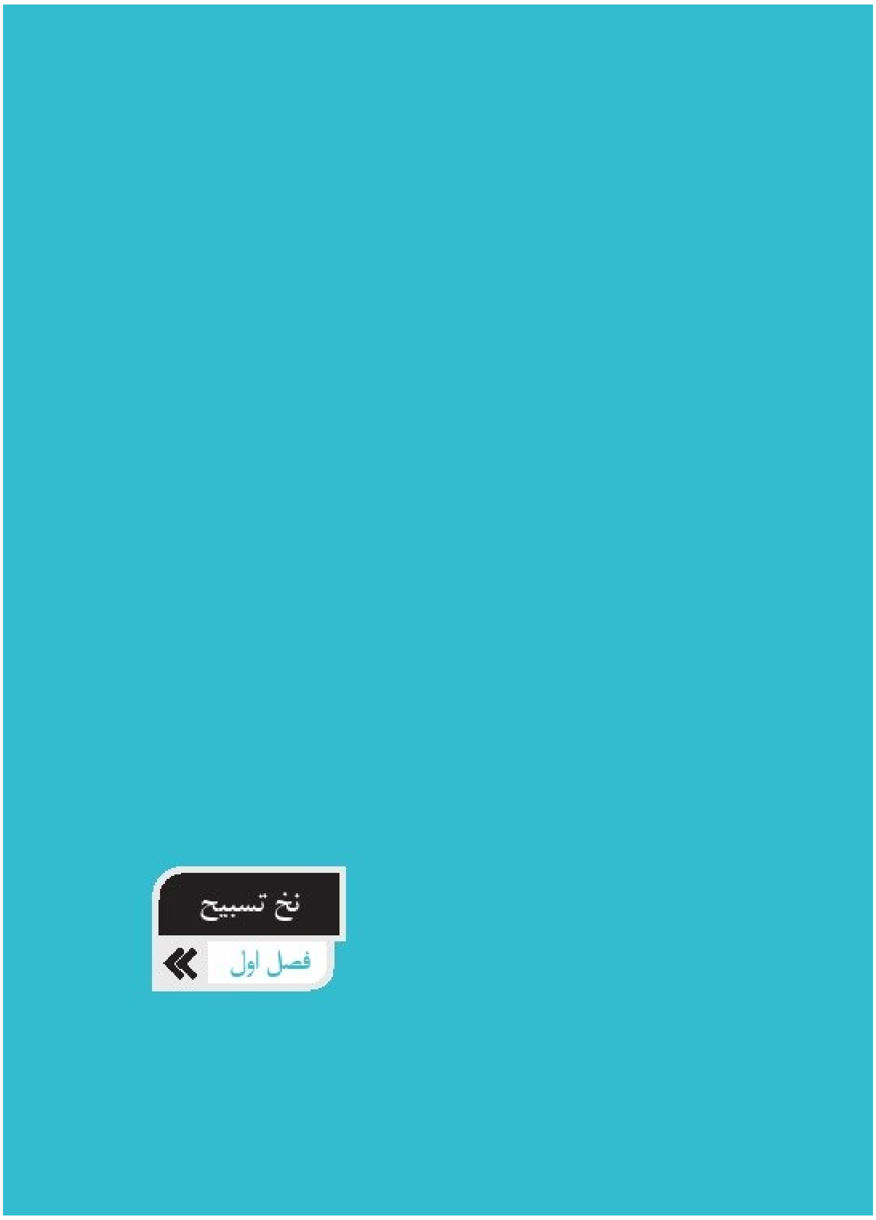
این سؤالات را از خود می پرسی و به این فکر می کنی که باید سیاهی را از بین ببری و راه رسیدنِ نور را باز کنی، راه رسیدن نور که باز شود آفتاب تداوم خواهد داشت. اینجا به دنبال باز کردن راهی برای تداوم داشتن آفتاب هستی.

۱- . مقام معظم رهبری در دیدار با جوانان استان خراسان شمالی؛ ۲۳/۰۷/۱۳۹۳.

فصل اول » نخ تسبیح

اشاره

تصویر

ص:۱۱

تصویر

ص:۱۲

رفتار در تشکیل حکومت اسلامی و امور سیاسی

تک تک دانه ها را جمع می کنیم کنار هم و بعد هم نگاهشان می کنیم، یک دانه را برمی داریم دیگری می افتد، می آییم دیگری را برداریم دانه های دیگر می مانند، کاری از پیش نمی بریم، چه کنیم؟ نیاز به نخ تسبیح داریم، اگر نخ تسبیح نداشته باشیم نمی توانیم دانه ها را به هم متصل کنیم و اگر دانه ها به هم متصل نباشند اساساً تسبیحی وجود ندارد!

چه بخواهیم چه نخواهیم به نخ تسبیح برای داشتن تسبیح احتیاج داریم! این نخ تسبیح همان فرمول رفتار ما در تشکیل حکومت اسلامی و امور سیاسی است؛ فرمول و توضیحش را که بخوانید نخ تسبیح دستتان می آید.

پنجره

«حکومت اسلامی = نخ تسبیح + حفظ نخ تسبیح»

این نخ تسبیح که در این فرمول آمده ریشه اش در منابع اسلامی است، که در آن ها جایگاه حاکم و حکومت اسلامی به نخ تسبیحی تشبیه شده

است که اگر آن نخ نباشد تسبیحی در کار نخواهد بود.(۱)

هر کاری که در فرمول رفتار در تشکیل حکومت اسلامی و سیاسی باید انجام بدهیم ریشه اش برمی گردد به همین لازم بودن وجود نخ تسبیح که همان حاکم اسلامی و حکومت اسلامی باشد و بعد از آن هم حفظ این نخ تسبیح مهم است.

می خواهیم نخ تسبیح داشته باشیم، چه باید بکنیم؟ باید در برابر ظلم قیام کنیم و استقلال و آزادی را به ارمغان آورده و حکومت اسلامی تشکیل بدهیم. به هر حال اسلام احکامی دارد، این احکام نباید اجرا بشود؟ اسلام تفکری دارد، این تفکر نباید حاکم بشود؟ اگر بخواهیم احکام اسلامی را اجرا کنیم و تفکر اسلامی را بر جامعه حاکم کنیم، ناچار هستیم که نخ تسبیح داشته باشیم و حکومت اسلامی تشکیل بدهیم.

حکومت اسلامی را تشکیل دادیم، حالا چه کنیم؟

ما یک نخ تسبیح داریم و تعداد زیادی مهره که این نخ آنها را در کنار هم نگاه داشته است، ادامه فرمول این است که ما نخ تسبیح را به درستی حفظ نمائیم، اگر بخواهیم نخ تسبیح را حفظ کنیم تا دانه ها پراکنده نباشند و از هم جدا نشوند، چه رفتاری با تسبیح خواهیم داشت؟

۱- . امام علی می فرمایند: جایگاه حاکم و حکومت اسلامی، جایگاه نخی است که مهره ها را کنار یکدیگر جمع کرده، برخی را ضمیمه برخی دیگر می کند. اگر رشته پاره شود، مهره ها پراکنده می شوند و از میان می روند (بحارالأنوار، ج۳۱، ص۱۳).

حتماً سعی می کنیم تسبیح را دست آدم درستی بدهیم که از آن درست استفاده کند و پاره اش نکند، این جزو حفظ کردن نخ تسبیح است؛ اگر این تسبیح دست کسی بیفتد که انسان درستی نیست، با آن خوب رفتار نمی کند و احتمالاً نخ تسبیح پاره شده و دانه ها یک به یک به زمین می افتد و دیگر تسبیحی نخواهیم داشت.

در حکومت اسلامی هم همین است که ما حکومت را دست حاکمی عادل می دهیم تا نخ تسبیح پاره نشود، حاکم عادل با تسبیح به درستی رفتار می کند و آن را حفظ می کند اما حاکمی که عادل نباشد با تسبیح خوب رفتار نمی کند و تسبیح به طور کل از بین خواهد رفت.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

لَوْ لَمْ يجْعَلْ لَهُمْ إِمَاماً قَيماً أَمِيناً حَافِظاً مُسْتَوْدَعاً لَدَرَسَتِ الْمِلَّةُ وَ ذَهَبَ الدِّينُ.

اگر برای مردم رهبری توانمند، امین، محافظ و عادل قرار داده نمی شد، آیین نابود شده و دین از بین می رفت.(۱)

می خواهیم از تسبیح به درستی نگه داری کنیم و آن را حفظ کنیم، کار دیگری که برای حفظ کردن تسبیح انجام می دهیم، اتحاد است! اگر

۱- . بحارالأنوار، ج۲۳، ص۳.

متحد نباشیم و تفرقه داشته باشیم دشمن احساس می کند که می تواند به ما ضربه بزند و باعث ضعیف شدن نخ تسبیح مان می شویم، پس بر همین اساس باید از تفرقه بپرهیزیم تا تسبیح و نخ آن بهتر حفظ شوند و از بین نروند.

پنجره

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمیعاً وَ لاتَفَرَّقُوا.

و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اسلام و هرگونه وسیله وحدت] چنگ زنید و پراکنده نشوید!(۱)

اگر بخواهیم تسبیح را حفظ کنیم و از آن به درستی نگه داری کنیم، باید در کارهای مختلف مشارکت خودمان را نشان دهیم و مشارکت سیاسی داشته باشیم، شرکت در انتخابات یک نوع مشارکت سیاسی است، کمک کردن به مسئولین و مردم برای عمل بهتر به وظائفشان، تذکر دادن به آن ها در صورتی که اشتباهی انجام بدهند و ... همگی جزو چیزهایی است که کمک می کنند به حفظ کردن نخ تسبیح و نگه داری کردن از آن و خلاصه که هر عمل و هر کاری که انجام می دهیم باید در جهت حفظ نخ تسبیح باشد و حفظ کردن نخ تسبیح همان وفاداری است. کسی که وفادار به نخ تسبیحش است از آن به درستی مراقبت

ص:۱۶

۱- . آل عمران: ۱۰۳.

می کنـد و اگر در دوره ای از زمـان احسـاس کنـد که آن نـخ دارد ضـعیف می شود با مشارکت سیاسـی و انتخاب و کارهای دیگر نخ را دوباره محکم می کند.

پنجره

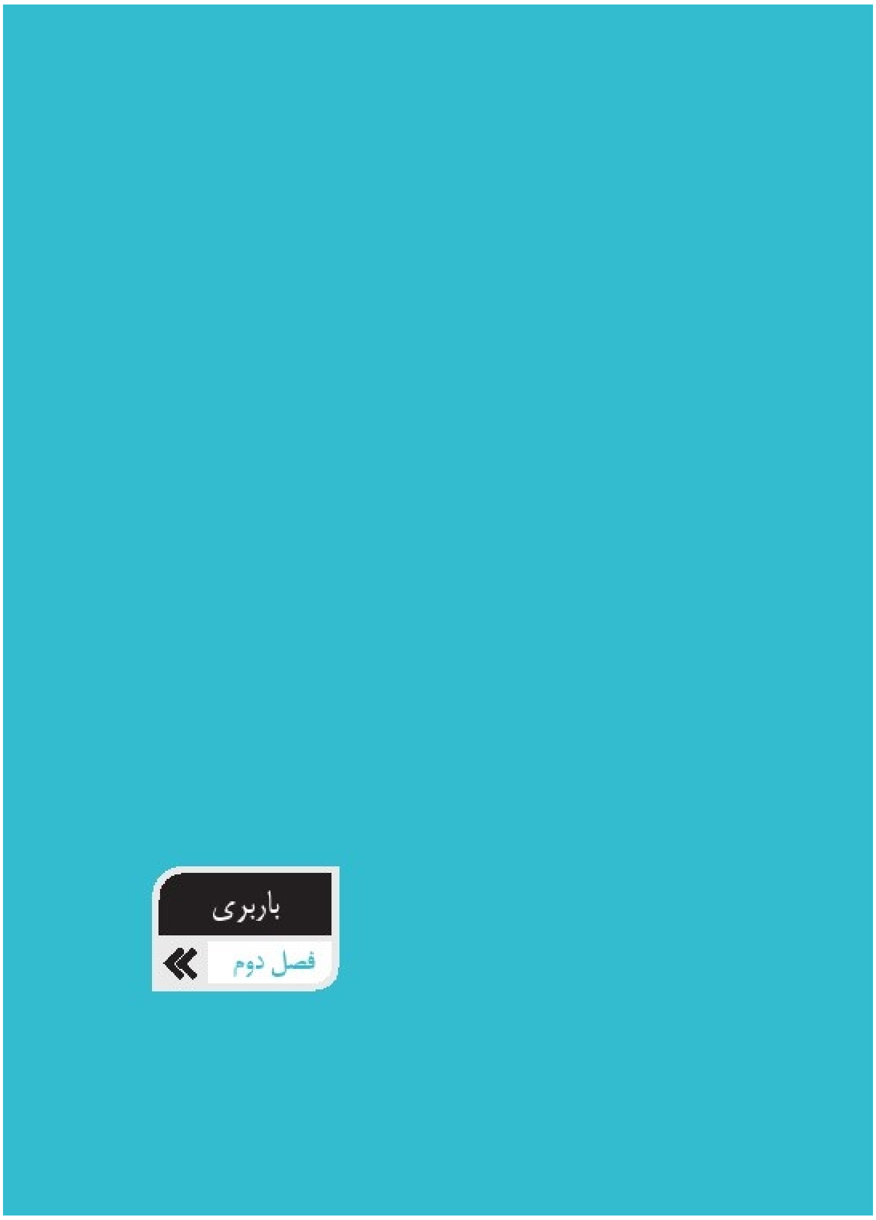
گسترش مشارکت و حضور گسترده مردم در انتخابات اهمیت دارد. شور انتخاباتی در کشور و حضور مردم پای صـندوق های رأی می توانـد تهدیـدهای دشـمنان را بی اثر کنـد؛ می توانـد دشـمن را ناامید کند؛ می تواند امنیت کشور را تأمین کند. ملت عزیز مـا در همه ی نقـاط کشور این را بداننـد؛ حضور گسترده ی آنهـا در پـای صـندوق رأی، در آینـده کشور تأثیر دارد؛ در امنیت، در استقلال، در ثروت ملی، در اقتصاد و در همه ی مسائل مهم کشور تأثیر می گذارد.(۱)

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در حرم مطهر رضوی، ۱/۱/۱۳۹۲.

فصل دوم » باربری

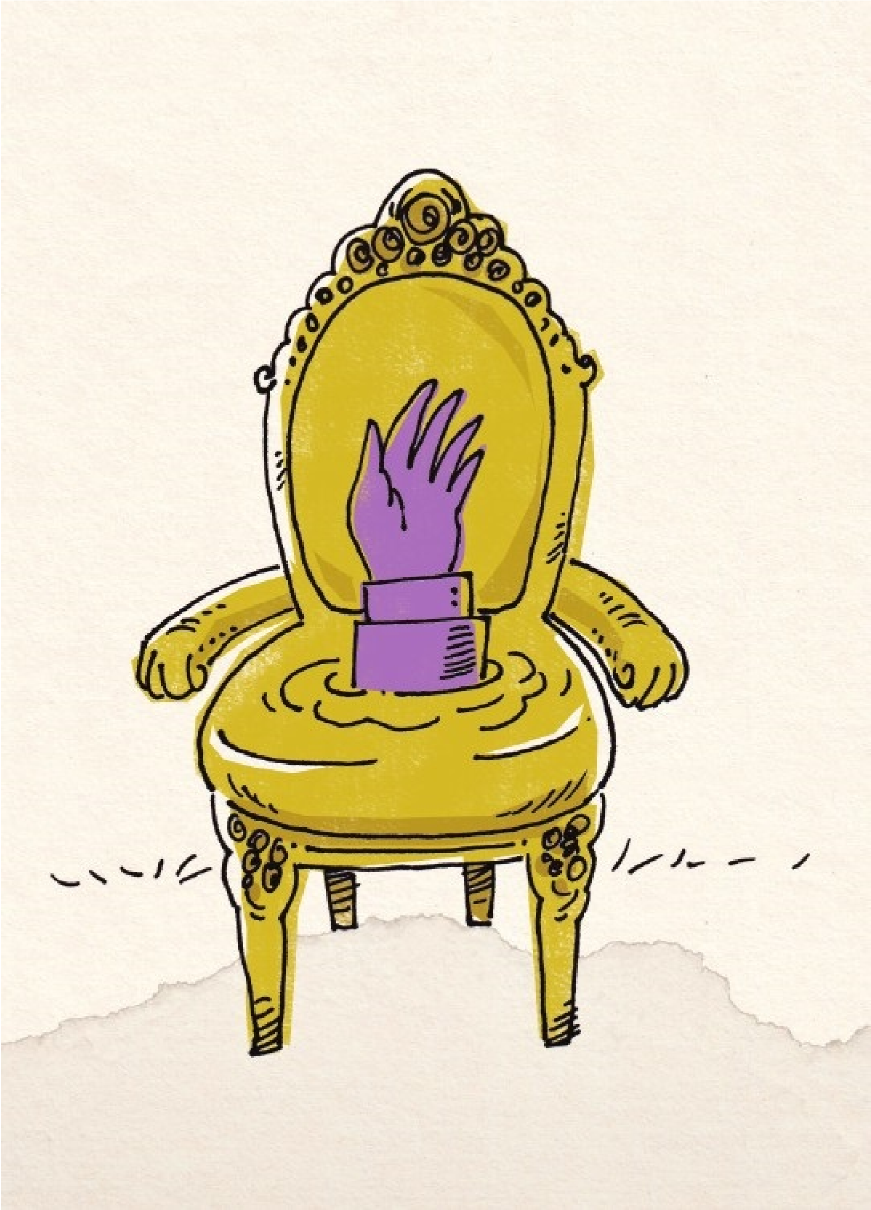
اشاره

تصویر

ص:۱۹

تصویر

ص:۲۰

رفتار مسئولین با مردم

باری را سپرده انـد به کسـی که از جائی به جای دیگر برساند و آن فرد مسـئول رساندن این بار شده است، ... اگر این بار چند عـدد نان باشد آن باربر چه می کند؟ چه رفتاری خواهد داشت؟ اگر آن بار مقدار زیادی زعفران باشد باربر چه خواهد کرد و چه رفتاری نشان خواهد داد؟ اگر آن بار چندین کیلو طلا باشد چه رفتاری خواهد داشت؟ و اگر آن بار بخشی از دین و دنیای مردم باشد؟!

فرمول رفتار مسئولین با مردم، در واقع اشاره به همین مسئله مهم باربری دارد:

پنجره

«مسئولان حکومت اسلامی = باربر، بار = بخشی از دین و دنیای مردم»

قطعاً بردن هر باری رفتار خودش را خواهـد داشت و با مهم تر شـدن بارها رفتار باربر هم عوض خواهـد شـد، یعنی با توجه به اینکه آن بار چه چیزی

ص:۲۱

است و چقـدر اهمیت دارد رفتار باربر عوض می شود. مثلاً وقتی بار چنـد تکه نان است باربر به مسـیر و بار و باقی مسائل یک جور دقت خواهد کرد و وقتی بار مقدار زیادی طلا باشد جوری دیگر و وقتی بار بخشـی از دین و دنیای مردم باشد قطعاً رفتار به نوع دیگری خواهد بود.

اینکه می گوییم مسـئولان بخشـی از بار دین و دنیای مردم را به دوش دارنـد و بایـد به مقصـد برسانند معنی اش این نیست که مردم مسـئول دین و دنیـای خودشـان نیسـتند و اگر کار اشـتباهی انجام بدهنـد به عهـده مسـئولین است و گناهی به گردن آنها نوشـته نمی شـود، خیر! دین و دنیـای همه قطعـاً به خودشـان و رفتارهایشـان و میزان کـار و تلاشـشان بسـتگی خواهـد داشت و خودشان مأمور به خوب زندگی کردن و خوب بندگی کردن خواهند بود.

پنجره

وَ لاتَزِرُ وازِرَهٌ وِزْرَ أُخْری وَ إِنْ تَدْعُ مُثْقَلَهٌ إِلی حِمْلِها لایحْمَلْ مِنْهُ شَی ءٌ وَلَوْ کانَ ذا قُرْبی.

هیـچ گنهکـاری بار گناه دیگری را بر دوش نمی کشـد؛ و اگر شـخص سـنگین باری دیگری را برای حمل گناه خود بخوانـد، چیزی از آن را بر دوش نخواهد گرفت، هرچند از نزدیکان او باشد.(۱)

۱- . فاطر: ۱۸.

رفتار مسئولین جامعه اسلامی و میزان کار و تلاش آن ها در دین و دنیای مردم تأثیر دارد، یعنی مردم خودشان هستند که نوع زندگی کردنشان را انتخاب می کنند، کسی اسلحه روی سرشان نمی گیرد که باید این طور که می گویم زندگی کنی، اما در اینکه چطور زندگی کردنشان را انتخاب کنند، رفتار مسئولین تأثیر دارد و نمی شود این تأثیر را منکر شد.

مثلاً اینکه مسئولین فقرزدائی کنند و در جهت از بین بردن فقر تلاش کنند در سطح زندگی و معیشت مردم و انتخاب آن ها تأثیر خواهد داشت، اینکه مسئولین به فکر بالابردن سطح دانش مردم باشند، مدرسه و دانشگاه تأسیس کنند و خوب آنها را مدیریت کنند در سطح علم و دانش مردم تأثیر خواهد داشت، اینکه مسئولین در جهت تبلیغ و ترویج امور دینی عمل کنند در دینداری مردم تأثیر خواهد داشت و ... .

پس عملکرد مسئولین حکومت اسلامی و روش و شیوه کار آن ها بر روی دین و دنیای مردم تأثیر دارد. برای همین است که می گوییم بخشی از بار دین و دنیای مردم به عهده مسئولین است.

بار انسان نان باشد کار سخت تر و مهم تر است یا زعفران؟ بار انسان طلا و جواهر باشد کار سخت تر و مهم تر است یا دین و دنیای مردم؟!

کسی که می خواهد باری را سالم به مقصد برساند، خصوصاً وقتی آن بار چیز مهمی مثل بخشی از دین و دنیای مردم است، به خودش نگاه می کند که آیا مناسب این مسئولیت هست یا خیر! و بی خود و

بی جهت مسئولیتی را که نمی تواند انجام بدهد قبول نمی کند، مثلاً ممکن است بداند فرد دیگری بهتر و برتر از او برای انجام دادن این مسئولیت هست، در این صورت حق ندارد مسئولیت را قبول کند و اگر قبول کند بدعت گذار و گمراه کننده است.(۱)

کسی که می خواهد باری را سالم به مقصد برساند، خصوصاً وقتی آن بار چیز مهمی مثل بخشی از دین و دنیای مردم است از همکاران خوب و شایسته استفاده می کند.(۲) مثلاً به خاطر برخی اختلافات جزئی جلوی همکاری انسان های شایسته را نمی گیرد یا به صرف اینکه آن فرد از گروه و دسته فکری و سیاسی دیگری است وی را از داشتن مسئولیت محروم نمی کند؛ چرا که حضور آن فرد به نفع مردم است. کسی که می خواهد بار مهمی مثل بخشی از دین و دنیای مردم را به مقصد برساند به حرف انسان های دروغگو و خصوصاً انسان های سخن چین و چاپلوس اهمیت نمی دهد؛(۳) چون حیله گری و فریبکاری آنان به ضرر خودش و مردم است، دروغ نمی گوید و ستم و خیانت نیز نمی کند؛

چراکه این دروغگویی و خیانت و ستم وی باعث سستی دولت

۱- . امام رضا می فرمایند: هرکس مردم را به خودش دعوت کند، در حالی که در بین آنها اعلم و برتر از او وجود دارد، بدعت گذار و گمراه کننده است (مستدرک الوسائل، ج۱۱، ص۳۰).
۲- . امام علی می فرمایند: شایسته نیست برای مسئولان که در سه مورد کوتاهی ورزند؛ پاسداری از مرزها، رسیدگی به حقوق از بین رفته و انتخاب افراد شایسته برای مسئولیت های گوناگون (بحارالأنوار، ج۷۵، ص۲۳۳).
۳- . امام علی می فرمایند: در تصدیق انسان های سخن چین و چاپلوس عجله مکن؛ چراکه آنها حیله گر و فریبکارند، هرچند خودشان را مثل انسان های خیرخواه جلوه دهند (نهج البلاغه، نامه ۵۳).

و ضرر به مردم خواهد شد.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

إِذَا کذَبَ الْوُلَاهُ حُبِسَ الْمَطَرُ وَ إِذَا جَارَالسُّلْطَانُ هَانَتِ الدَّوْلَه.

زمانی که مسئولین دروغ بگویند باران نمی بارد و زمانی که سلاطین ستم کنند دولت سست و بی اعتبار خواهد شد.(۱)

باز گردیم به همان قانون کلی، چیزی که در ابتدای فرمول گفته شد، همان چیزی است که از آن به باربری و به دوش کشیدن بخشی از دین و دنیای مردم یاد کردیم، مسئولین در جامعه اسلامی باید هر کار شرعی و قانونی که می توانند را انجام دهند تا بار (بخوانید بخشی از دین و دنیای مردم) سالم به مقصد برسد و این کار می شود دلیل که بشوند بهترین مردم.(۲) این می شود دلیل که در روزی که اعمال همه مشخص می شود بتواند سرش را بالا بگیرد و از او به باربری خوب و صالح یاد شود.

ص:۲۵

۱- . مستدرک الوسائل، ج۶، ص۱۸۸.

۲- . امام علی می فرمایند: بهترین مردم کسی است که سنگینی بار مردم را به دوش می کشد (غررالحکم، ص۳۷).

مهم ترین مطلب اصلی امیرالمؤمنین در باب حکومت این است: حاکم نباید حکومت را برای خود وسیله اعاشه و زندگی و کسب درآمد و اندوختن ثروت قرار دهد، بلکه باید آن را یک مسئولیت بداند. باری است بر دوش او؛ باید همه همّت خود را بگذارد که این بار را به منزل برساند.(۱)

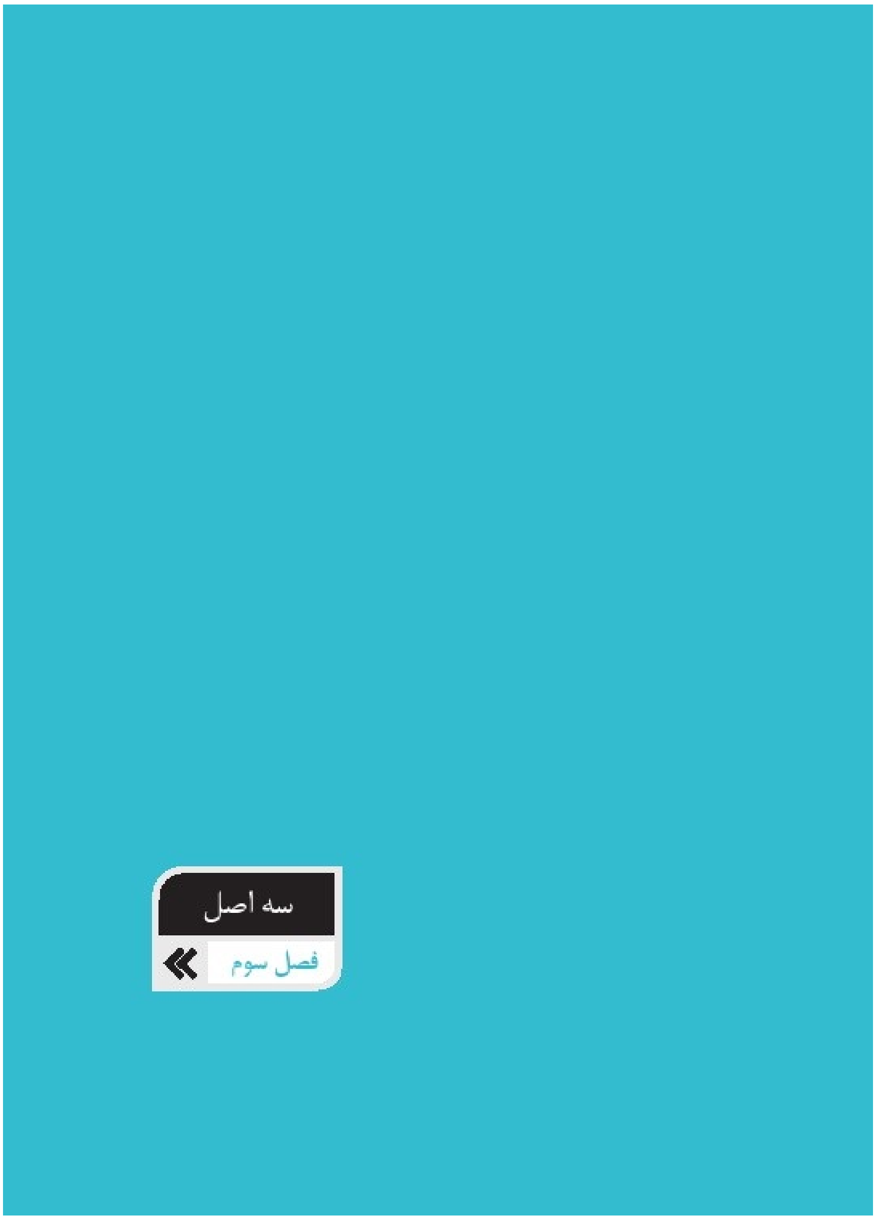
ص:۲۶

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نمازجمعه تهران، ۲۵/۹/۱۳۷۹.

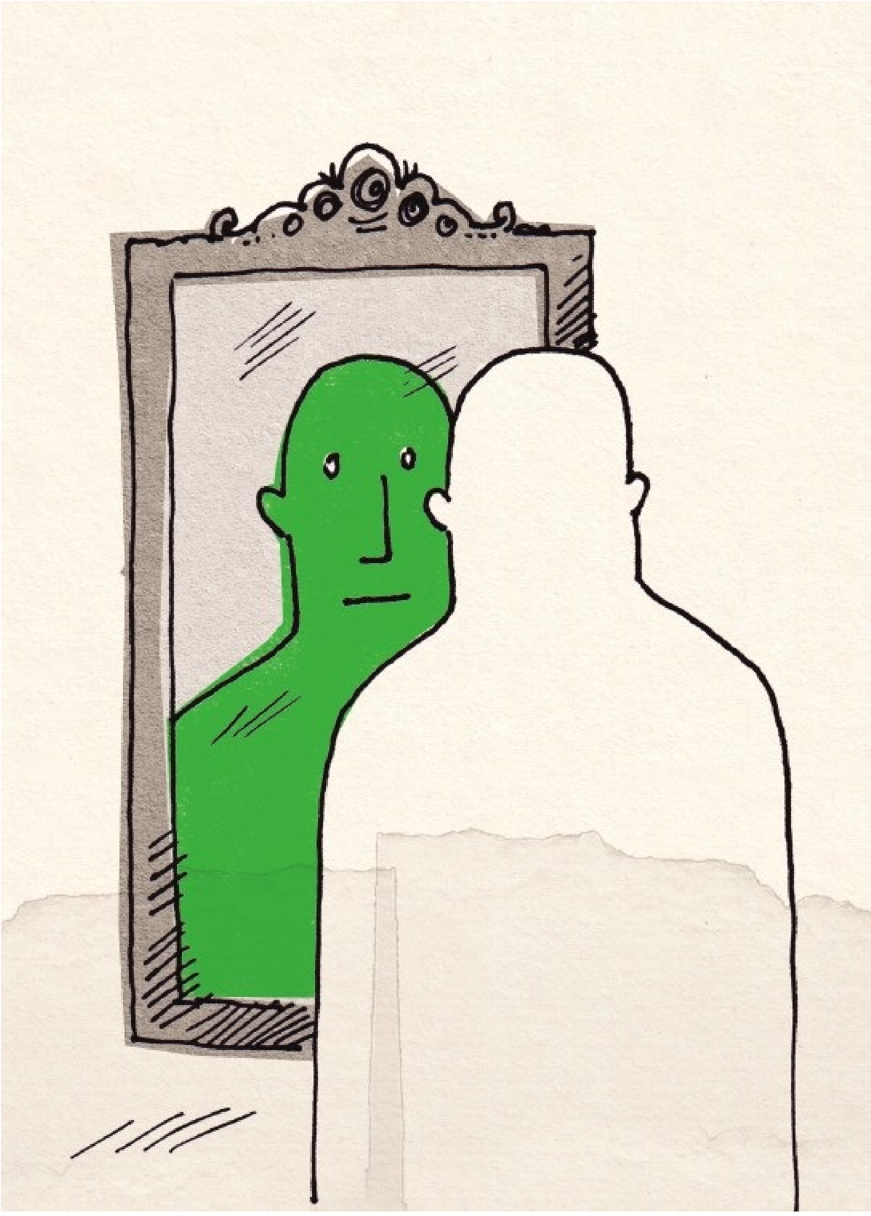
فصل سوم » سه اصل

اشاره

تصویر

تصویر

ص:۲۸

رفتار مردم با مسئولین

در خیلی از موضوعات مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، ورزشی و ... اصولی وجود دارد، فرض کنید مثلًا می گویند در ورزش این چند اصل وجود دارد، در اقتصاد این چند اصل مهم است، در فرهنگ اصل این است که این کار را انجام دهیم و ... .

مثل همه موضوعات و موارد دیگر در حکومت اسلامی و در رفتار مردم با مسئولین حکومت هم اصولی وجود دارد.

این اصول سه چیز هستند که در فرمول زیر آمده اند:

پنجره

«تبعیت از دستورات شرعی + خیرخواهی + دعا»

برویم سراغ توضیح فرمولمان؛ همان «سه اصل»، اصل اول این است که مردم باید از دستورات شرعی مسئولین تبعیت کنند و به فرمان آنها گوش دهند، این تبعیت از دستورات شرعی هم به صورت مستقیم است مثل جایی که مسئولی فرمانی مستقیم به شخص یا اشخاص خاصی

ص:۲۹

می دهـد، و هم به صـورت غیرمسـتقیم است مثـل تـبیعت کردن از قوانینی که حکومت اسـلامی دارد. به هر حـال در حکومت اسـلامی قوانینی وجود دارد که اداره کردن مملکت به وسـیله آن قوانین صورت می گیرد و بر عهده مردم است که قانون مدار باشـند والاّ اگر بنا باشد قوانین فقط وضع شوند که وضع شده باشـند و به آن ها عمل نشود جامعه اسلامی دچار اختلال خواهد شد و به قول معروف سـنگ روی سـنگ بند نمی شود. دقت شود که مراد دستورات قانونی و شرعی مسئولین است والاّ تبعیت از مسئولین در شرایطی که از انسان کاری غیرشرعی بخواهند قطعاً نادرست خواهد بود. واضح است که مقصود از عمل کردن به قانون، قانونی است که از مسیر مشخص آن وضع شده و مورد تأیید قرار گرفته است که اسلام رد کردن این قوانین را مانند رد کردن خدا دانسته است.(۱)

مثلاً گاهی دیده می شود که قانون وضع شده است و باید به آن قانون عمل شود اما فرد یا افرادی می خواهند واسطه شوند که قانون عمل نشود که این افراد در قیامت عاقبت خوبی نخواهند داشت.(۲)

ص:۳۰

۱- . امـام صـادق می فرماینـد: نگـاه کنیـد به فردی که حـدیث مـا را روایت می کنـد و در حلاـل و حرام و احکـام و معارف، صـاحب نظر است و آنها را خوب می فهمـد؛ پس حکمش نافـذ است و به حاکمیت او راضـی باشـید؛ چون من وی را بر شـما حـاکم قرار داده ام. بر این اساس، هرگاه حکم کنـد و پـذیرفته نشود، حکم خـدا را سـبک شـمرده و حکم ما ردّ شـده است و هرکس حکم ما را رد کند، خدا را رد کرده است (عوالی اللآلی، ج۳، ص۱۹).

۲- . رسول خدا از واسـطه شدن برای اجرانشدن احکام و قوانین الهی نهی کرده اند و فرموده اند: هرکس در اجرانشدن قوانین الهی واسطه شود، خداوند او را در قیامت عذاب خواهد کرد (مستدرک الوسائل، ج۱۸، ص۲۴).

پنجره

آنچه برای مردم و مسئولان - هر دو - حائز اهمیت است، عبارت است از همکاری و حفظ وحدت ملی و همبستگی عمومی ملت در قبال آنچه مسئولین موظفند انجام دهند. ادامه این راه از یک سو و همکاری مردم و مسئولان از سوی دیگر، می تواند ما را در پیشرفت این راه و پیشبرد این اهدافِ والا کمک کند.(۱)

اصل دوم خیرخواهی کردن است،(۲) یکی از موارد خیرخواهی این است که مردم در کارها مشارکت داشته باشند،

ساده ترین روش مشارکت، مشارکت کردن در انتخابات و مشارکت سیاسی است، اینکه مردم مسئولان را نصیحت کنند و به آنها نقد کنند، نیز نوع دیگری از خیرخواهی کردن است؛ این نصیحت کردن و نقد کردن می تواند با نوشتن مقاله ای در روزنامه باشد، می تواند با صحبت کردن با یک مسئول و گفتن نقاط ضعف وی باشد، می تواند به ارائه راهکار و پیشنهاد باشد و انواع دیگری که می شود برای مسئولان حکومت اسلامی خیرخواهی کرد، مثلاً مردم در جامعه اسلامی می توانند اگر در مسئله ای اطلاعاتی

۱- . مقام معظم رهبری به مناسبت آغاز سال ۱۳۸۴، ۱/۱/۱۳۸۴.

۲- . رسول خدا می فرمایند: یکی از مواردی که مسلمان در آنها خیانت نمی کند، نصیحت و خیرخواهی کردن برای حاکمان و مسئولان جامعه اسلامی است (اصول کافی، ج۱، ص۴۰۳).

دارند با مسئولان همکاری اطلاعاتی داشته باشند و به آن ها اطلاعات بدهند. این مسئله که خود مسئولان کسی را مأمور دادن اطلاعات بکنند در اسلام وجود دارد و به آن صریحاً اشاره شده است.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

كانَ رَسُولُ الله إِذَا بَعَثَ جَيشاً فَاتَّهَمَ أَمِيراً بَعَثَ مَعَهُ مِنْ ثِقَاتِهِ مَنْ يَتَجَسَّسُ لَهُ رَهُ.

رسول خدا هرگاه سپاهی را به منطقه ای می فرستاد و به فرمانده آن اعتماد نداشت، فردی که مورد اعتمادش بود را به همراه سپاه می فرستاد تا آن ها را زیر نظر داشته باشد و به آن حضرت گزارش و اطلاعات دهد.(۱)

اصل سوم هم دعا کردن برای پیروزی و موفقیت مسئولین حکومت اسلامی است، همان طور که ما به دعا نیاز داریم آنها هم نیاز دارند، هیچ فردی نیست که از دعای دیگران بی نیاز باشد، ممکن است انسان برای مسئولین حکومت اسلامی کارهایی که در دو اصل دیگر گفتیم، نتواند انجام دهد؛ پس بهترین کار این است که حداقل دعای خیر کند برای مسئولین؛ دعا برای موفقیت و این دعاکردن، واقعاً چیز گران بهائی

۱- . وسائل الشیعه، ج۱۵، ص ۶۰.

است، کسی تصور نکند که دعاکردن مسئله کوچکی است، خیر! دعا کردن برای مسئولان کار بسیار بااهمیتی است و اگر بااهمیت نبود اسلام به آن صریحاً سفارش نمی کرد و آن را یکی از وظائف مردم در قبال مسئولین قرار نمی داد.(۱) چقدر زیبا می شود جامعه ما زمانی که مردم در رفتار با مسئولین فرمول سه اصل را به کار بگیرند. چقدر زیبا می شود که غرزدن ها و برخی نق زدن ها تبدیل بشوند به خیرخواهی و نصیحت و نقد سازنده، تبعیت نکردن از مسئولین و قوانین تبدیل بشوند به تبعیت از قوانین و مسئولین؛ و دعا کردن برای مسئولان حکومت اسلامی کار روزانه مان شود. جامعه زیبایی خواهیم داشت بعد از عمل کردن به فرمول «سه اصل» و کاش این «سه اصل» را جدی بگیریم که جدی گرفتن فرمول «سه اصل» خودش یک اصل است.

۱- . امام صادق می فرمایند: سه چیز است که در مقابل حاکمان بر عهده مردم است؛ تبعیت از حاکمان، خیرخواهی کردن برای آنان در آشکار و نهان، دعاکردن برای پیروزی و صلاح حاکمان (بحارالأنوار، ج۷۵، ص۲۳).

فصل چهارم »من سیب زمینی نیستم!

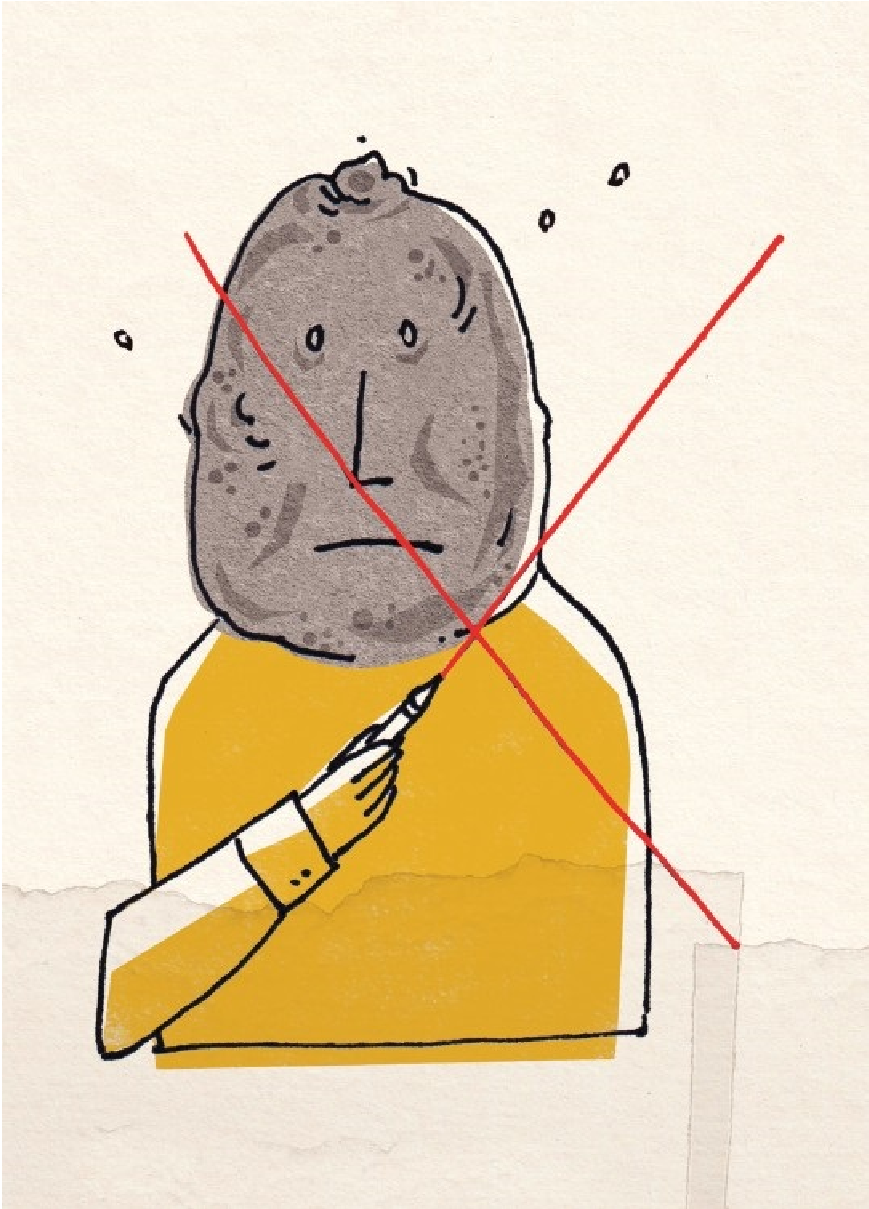
اشاره

تصویر

ص:۳۵

تصویر

ص:۳۶

رفتار در امور اجتماعی و فرهنگی حکومت اسلامی

سیب زمینی چه فایده ای دارد؟ منظور فواید خوراکی نیست، منظور فائده ای است که سیب زمینی می تواند به جامعه برساند، سیب زمینی فرقش با برخی از ما انسان ها چیست؟ سیب زمینی چقدر برای جامعه فایده دارد و ما چقدر برای جامعه فایده داریم؟ سیب زمینی چقدر در امور اجتماعی و فرهنگی فعال است و ما چقدر در این امور فعال هستیم؟

فرمول رفتار ما در امور اجتماعی و فرهنگی حکومت اسلامی باعث می شود تا ما سیب زمینی با رگ و خاصیت نباشیم و این فرمول از قرار زیر است:

پنجره

«انجام نیکی + دعوت به نیکی + مبارزه با بدی»

در فرمول رفتار ما در امور فرهنگی و اجتماعی حکومت اسلامی، اولین مسئله این است که خودمان به انجام دادن کارهای نیک مقید باشیم، نه اینکه فقط کارهای نیک را بگوییم یا فرض کنیم صرف اعتقاد به

کارهای نیک کافی است، خیر! لازم است ما به فعالیت های نیک اعتقاد داشته باشیم و به انجام آن ها عامل باشیم، هر دوی این ها مهم است، هم ایمان و هم عمل صالح.

پنجره

إِنَّ الْإِنْسانَ لَفی خُسْرٍ ... إِلَّا الَّذینَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحاتِ وَ تَواصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَواصَوْا بِالصَّبْر.

که انسان ها همه در خسران و زیانند ... مگر افراد و اقلیتی که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده اند و یکدیگر را به حق سفارش کرده و به صبر توصیه نموده اند.(۱)

نکته بعدی این است که ما نباید کارهای نیک را منحصر کنیم در صدقه دادن، نماز خواندن، روزه گرفتن، به جا آوردن حج و ... درس دادن و معلمی کردن کاری نیک است، پزشکی کردن و مداوای مردم، ایجاد امنیت در جامعه و اشتغال به کارهای نظامی و انتظامی، انجام دادن کارهای هنری و آموزش مردم از طریق هنر کاری خیر است و ... همه این ها کاری خیر است و ما نباید کار خیر را منحصر کنیم در مواردی خاص، بلکه هر کمک و خیری که از راه شرعی به خود انسان و مردم و جامعه اسلامی برسد، قطعاً کاری خیر است. حالا این کار خیر می تواند

۱- . عصر: ۲-۳.

نماز باشد، می تواند لوله کشی آب و فاضلاب برای خانه شهروندی از شهروندان جامعه یا نصیحت مردم و دعوت آنان به خیر و نیکی باشد.(۱)

این دعوت مردم به خیر و نیکی و نهی مردم از بدی عاملی است که باعث شده مردم جامعه اسلامی بهترین مردم باشند و مشخص است که وقتی ما این کار را انجام نمی دهیم، بهترین امت نیستیم!

پنجره

كُنْتُمْ خَيرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكر.

شما از ازل بهترین امتی بودید که برای مردم پدید آمدید؛ چون امر به معروف و نهی از منکر می کنید.(۲)

فرض کنید که همه ما در یک کشتی هستیم، در میانه اقیانوس، اگر یکی از همسفران ما بخواهد کشتی را سوراخ کند و باعث ورود آب به داخل کشتی شود آیا ما به او اجازه می دهیم؟ آیا می گوییم بگذار این کار را بکند به ما چه ربطی دارد؟! جامعه اسلامی نیز مانند یک کشتی است؛ اگر کسی گناه کند ضررش به همه جامعه می رسد، مثل همان سوراخ کردن کشتی؛ و اگر کسی کار خیر انجام دهد نفعش به همه جامعه

۱- . رسول خدا می فرمایند: در روز قیامت بالاترین مقام نزد خداوند از کسی است که در دنیا بیش از دیگران به خیرخواهی و نصیحت مردم بپردازد (وسائل الشیعه، ج۱۶، ص۳۸).

۲- . آل عمران: ۱۱۰.

می رسد، برای همین وقتی ما در آن کشتی آن مسافر را از سوراخ کردن کشتی نهی می کنیم و دعوتش می کنیم به سالم نگه داشتن کشتی، در جامعه اسلامی نیز بایـد دیگران را دعوت به کارهای خوب کنیم و با بـدی ها و کسانی که بدی ها را انجام می دهند مبارزه کرده و آن ها را از انجام دادن آن کارها نهی کنیم.

پنجره

در زمینه مسائل اجتماعی شایـد هیچ خطابی به مردم شدیدتر، غلیظ تر، زنده تر و پُرهیجان تر از خطاب به امر به معروف و نهی از منکر نیست. امر به معروف و نهی از منکر، یک وظیفه عمومی است ... اگر معنای امر به معروف و نهی از منکر و حدود آن برای مردم روشن شود، معلوم خواهد شد یکی از نوترین، شیرین ترین، کارآمدترین و کارسازترین شیوه های تعامل اجتماعی، همیـن امر بـه معروف و نهی از منکر اسـت و بعضـی افراد دیگر در نمی آینـد بگوینـد: «آقـا! این فضـولی کردن است»! نه! این همکـاری کردن اسـت؛ ایـن نظـارتِ عمـومی است؛ این کمـک به شـیوعِ خیر است؛ این کمـک به محـدود کردنِ بـدی و شـرّ است.(۱)

این فرمول که در موردش با هم صحبت کردیم کمک می کند که ما

ص:۴۰

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نمازجمعه تهران، ۲۵/۹/۱۳۷۹.

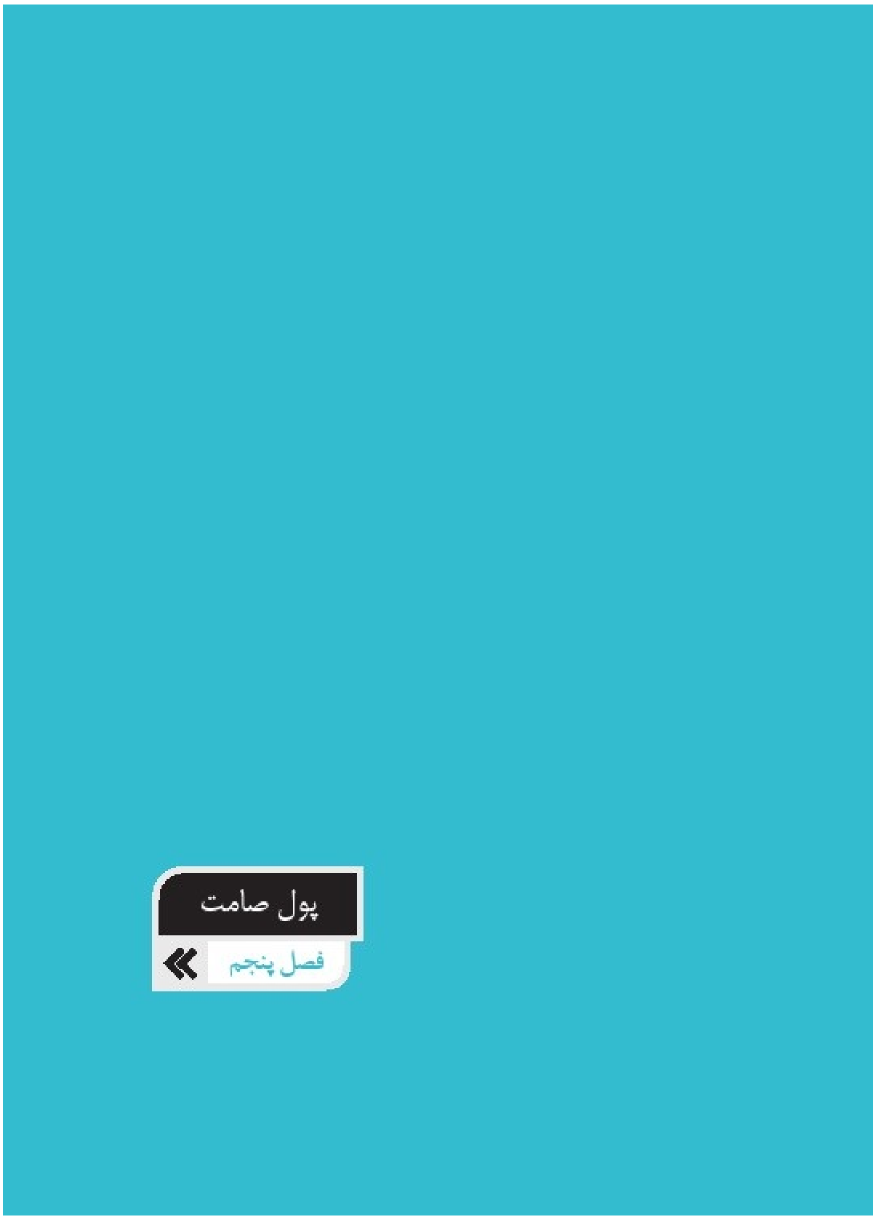
سیب زمینی نباشیم، کمک می کند که ما در قبال جامعه مسئول باشیم و به فکر خودمان و جامعه اسلامی مان باشیم. اگر به این فرمول عمل کنیم می توانیم سرمان را بالا بگیریم و با افتخار بگوییم که: «من سیب زمینی نیستم!»

ص:۴۱

فصل پنجم » پول صامت

اشاره

تصویر

ص:۴۳

تصویر

ص:۴۴

رفتار در امور اقتصادی حکومت اسلامی

قـدیم ترها عـده ای بودند که پول هاشان را در متکاهاشان ذخیره می کرده اند، فقط برای اینک ذخیره کرده باشـند، یعنی پول را جمع می کردند و استفاده ای از آن نمی کردند. الآن عده ای هستند که پول هایشان را در بانک ها، در گاوصندوق ها و به صورت طلا و جواهر در لوله بخاری خانه ها و ... ذخیره می کنند فقط برای اینکه ذخیره کرده باشـند. این عده از مردم معمولاً پول هایشـان را فقط و فقط نگه داری می کننـد برای اینکه نگهـداری کرده باشـند! همین! یعنی نه با آن پول کار اقتصادی می کنند، نه کار فرهنگی، و نه حتی آن پول را خرج خودشان می کنند.

به این مقـدمه فکر کنیـد تـا برویم سـراغ فرمولمـان، فرمول رفتـار در فعالیت های اقتصادی حکومت اسـلامی، این فرمول به ین شرح است:

پنجره

«- مال اندوزی بد + تولید صحیح + توزیع مناسب + مصرف صحیح»

ص:۴۵

اسلام پول هایی را که ذخیره می شوند برای اینکه ذخیره شوند را پول صامت می گوید و آن را دردناک ترین چیزی می داند که انسـان از خود به جـای می گـذارد.(۱) مـا به این پول هـای صـامت مـال انـدوزی بـد می گوییم که در رفتـار اقتصادی در حکومت اسـلامی بایـد از این رفتار دوری کرد و پول ها را به جای ذخیره کردن برای ذخیره کردن، در جهت تولیـد و افزایش ثروت ملی استفاده کرد.

پنجره

هر نسـخه ای هرچه هم مسـتند به منابع علی الظاهر دینی باشد و نتواند این دو را تأمین کند، اسلامی نیست. یکی از آن دو پایه عبارت است از «افزایش ثروت ملی». کشور اسـلامی بایـد کشور ثروتمندی باشد؛ کشور فقیری نباید باشد؛ باید بتواند با ثروت خـود، بـا قـدرت اقتصـادی خـود، اهـداف والاـی خـودش را در سـطح بین المللی پیش بـبرد. پـایه دوم، «توزیـع عادلاـنه و رفع محرومیت در درون جامعه اسلامی» است. این دو باید تأمین بشود.(۲)

ص:۴۶

۱- . امـام صادق می فرماینـد: انسان چیزی دردناک تر از مال صامت]پولی که اسـتفاده نشود[از خود بر جای نگذاشـته است. راوی پرسید: چه باید بکند؟ فرمود:]مثلًا[آن را در]تولید و ساخت[باغ و مزرعه یا خانه به کار بگیرد (الکافی، ج۵، ص۹).
۲- . بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مسئولان اقتصادی و دست اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، ۳۰/۱۱/۱۳۸۵.

مسئله بعدی توزیع مناسب ثروت و مال است، این توزیع مناسب شامل استفاده صحیح در فعالیت های اقتصادی و کمک به نیازمندان است و البته که کمک به نیازمندان مقدم است بر مال اندوزی و اگر به جای کمک به نیازمندان مال اندوزی شود مشکلاتی سخت در جامعه پدید خواهد آمد.(۱) ما باید نگاه کنیم خرج کردن در کدام مسیر صحیح تر است، مثلاً اگر کسی هم مشکل بیماری قلبی داشته باشد و هم بخواهد بینی اش را عمل زیبایی کند کدام یک را اول انجام خواهد داد؟ بیماری قلبی مهم تر است یا عمل زیبایی بینی؟! کدام یک؟ توزیع صحیح یعنی همین که نگاه کنیم به جایی که لازم تر است و پول را در آنجا مصرف کنیم و نکته آخر هم اینکه مصرف کردن مال باید صحیح و مناسب باشد. بخل ورزیدن یک نوع از مصرف اشتباه است و اسراف کردن نوع دیگری از مصرف اشتباه.(۲) انصافاً برخی از افراد جامعه این رفتار را دارند؛ یا مال را اساساً مصرف نمی کنند یا بخیلانه

ص:۴۷

۱- . رسول خدا می فرمایند: هرگاه مردم با فقیرانشان دشمنی کنند (به آنان کمک نکنند)؛ ولی به جایش بازارهایشان را آباد کرده، برای مال اندوزی به یکدیگر تبریک گویند، خداوند به چهار چیز آنان هدف می گیرد: قحط سالی، ستم شاهان، خیانت مسئولان و حمله دشمنان (مجموعه ورام، ج۱، ص۱).

۲- . رسول خدا می فرمایند: بخورید، بیاشامید، بپوشید و صدقه بدهید، بی آنکه اسراف کنید و بخل داشته باشید (بحارالأنوار، ج۷۰، ص۲۰).

مصرف می کنند و یا اینکه اسراف می کنند، همین مال می تواند در جای دیگر و در تولید هزینه شود، همین مال می تواند ذخیره شود برای زندگی فرزندان و انسان های دیگری که در اطراف ما هستند اما متأسفانه گاهی ما اموال را بخیلانه یا مسرفانه مصرف می کنیم.

مثل باقی فرمول ها در آخر فرمول می خواهیم فکر کنیم به جامعه اسلامی که در آن فرمول رفتار در فعالیت اقتصادی اجرا شده باشد. آن جامعه چطور خواهد بود؟ فقرا در آن جامعه چگونه زندگی خواهند کرد؟ تولید و اسراف و توزیع چطور خواهد بود؟ به همه این ها فکر کنیم، یک فکر عمیق طولانی.

پنجره

ما أَفاءَاللهُ عَلى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرى فَلِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ وَ لِذِی الْقُرْبی وَالْیتامی وَالْمَساکینِ وَ ابْنِ السَّبیلِ کی لایکونَ دُولَةً بَینَ الْأَغْنِیاءِ مِنْکمْ.

آنچه خدا از اموال اهل قری به رسول خود برگردانید از آن خدا و رسول او و از آن خویشان

رسول و فقیران و مسکینان و درماندگان در راه است تا اموال بین توانگران دست به دست نچرخد.(۱)

۱- . حشر: ۷.

خلاصه

حالا می دانی که حکومت اسلامی و حاکم اسلامی مثل نخ تسبیح است که اگر نباشد دانه های تسبیح نخواهند بود. می دانی که مردم باید خیرخواه مسئولین باشند و مسئولین نیز باید حواسشان باشد که مسئولیت باری است بر دوششان و نهایتاً می دانی که اجتماع مانند یک کشتی است که اگر کسی خطایی کند و سمت خودش را در کشتی سوراخ کند، آسیبش به همه می رسد.

«استمرار نهضت» در این است که به آنچه می دانی از حکومت

ص:۴۹

بیشتر بدانیم

اسلامی، عمل کنی.

۱. پرسـش ها و پاسخ ها ۱۵ (دین و سیاست، ولایت فقیه، جمهوری اسلامی). حمید رضا شاکرین، علیرضا محمدی. انتشارات معارف.

۲. ولایت فقیه در آیینه پرسش. مجموعه رهنما جلد ۸۱. حمید رضا شاکرین. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی.

۳. مجموعه پرسـمان رضوی. جلـد ۴. سـلوک سیاسـی. محمدباقر پورامینی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسـلامی آسـتان قدس رضوی.

حکومت اسـلامی و رفتـار کارگزاران با مردم از دیـدگاه امام علی علیه السـلام. محمـد تقی مدرسـی، موسـی دانش. انتشارات آستان قدس رضوی.

ص:۵۰

تصویر

مجموعهٔ یک صد جلدی کتابچه های رهنما
رهنما
مرکز پخش : مشهد مقدس،حرم مطهر، نبش باب الجواد(ع)، فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱-۳۲۲۸۵۲۰۴

تصویر

لوح فشرده کتابچه‌های رهنما (نسخهٔ ۲)
مرکز پخش : مشهد مقدس،حرم مطهر، نبش باب الجواد(ع)، فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱-۳۲۲۸۵۲۰۴

ص:۵۲

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹